

AIDAI

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekviena dieną, išskyrus šventadienius, prieš piet.
„Aidus“ leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Vyr. Redaktorius — Dr. V. Bieliauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Jonas Pauperas ir Balys Vyliauskas. Adresas: München 27, Lamontstr. 21.

D I E N O S I N F O R M A C I J A

Münchenas Trečiadienis, 1946.V.22 d. (III metai) Nr.117 (154)

Amerikos Lietuvių Kongreso Politinės deklaracijos

XII

II. Padėka žmoniškumo nešėjams. JA Valstybių Kongreso užsienių reikalų Komisijai.

Amerikos Lietuvių Kongresą giliai sujaudino žmoniškumo pareiškimų bangos į beviltišką 167 Švedijoje internuotų lietuvių, latvių ir estų pagalbos šauksmą. Jie, sulaužant tarptautinę karinių okupantų oligę, reguliuojančią teisę buvę įjungti į vokiečių ginkluotas pajėgas. Pasinaudodami pirma proga jie pabėgo į neutralią Švediją ieškoti prieglaudos nuo priespaudos ir pavergimo.

Kada paaiškėjo, kad Švedijos vyriausybė, linkusi šiuos pabaltiečius politinius pabėgėlius laikyti paprastais internuotais kariaujančios šalies karo belaisviais ir priėmė Rusijos reikalavimą išduoti juos kartu su internuotais vokiečiais karo veiksams pasibaigus, švedų tauta pirmoji pareikalavo, kad internuotieji pabaltiečiai būtų traktuojami verčiau kaip politiniai pabėgėliai, negu būtų verčiami žvelgti į akis tikrai mirčiai patekus į sovietiškojų budelių rankas. Spontaniška užuojautos banga šioms karo ir agresijos aukoms pasipylė po Švediją ir iš ten po demokratines šalis. Šio didelio vietinės ir tarptautinės viešosios opinijos spaudime pasuko Švedijos vyriausybė peržiūri savo ankstyvesnį nutarimą.

Amerikos Lietuvių Kongresas didžiausią pagarbą ir dėkingumą reiškia Jo Sventenybei Popiežiui Pijui XII, Jo Didybei Švedijos karaliui Gustavui V., protestantų vyskupams ir Švedijos evangelikų bažnyčios atstovams, Kanterbury Arkivyskupui Anglijoje, didelėms laisvę mylinčioms švedų masėms ir laisvajai spaudai už jų žmoniškumo pareiškimus.

Amerikos Lietuvių Kongresas taip pat yra dėkingas didžiosioms Amerikos spaudos agentūroms ir laikraščiams, JA Valstybių senatoriams ir Kongreso atstovams, daugeliui dvasininkų, organizacijų ir paskirų asmenų už jų spontanišką pasisakymą ir veiksmus, kad būtų taikomos prieglaudos teisės politiniams pabėgėjams.

Pagarba neliečiamoms žmogaus teisėms yra gyva vakarinės demokratijos, kaip tai parodė žmoniškumo intervencija Švedijoje, JA Valstybėse, Anglijoje, Vatikane ir Šveicarijoje dėl šių 167 žmonių išgelbėjimo, kurie dėl nacių saulės pateko į mirties pavojų.

Maistas ir 1919 m. buvo politinė priemonė.

Vašingtonas (UP). Prieš porą dienų Valstybės Departamentas paskelbė dokumentus iš 1919 m. Paryžiaus taikos konferencijos, iš kurių matyti, kad Hooveris ir Sąjungininkai maistą laikė politiniu ginklu apsaugai nuo komunizmo išsiplėtimo. Šie dokumentai buvo paskelbti septintojo Valstybės Departamento dokumentų serijoje. Jų paskelbima sutampa su maisto padėties studijavimu, kurį ir dabar vykdo tas pat vyras.

1919 m. dokumentai rodo, kad Hooveris pasitarimuose su Sąjungininkais maitinimo klausimas ėjo kart su politika. Iš jų taip pat matyti, kad sąjungininkai bijojo komunizmą išsiplėtimo, ir kaip Hooveris tad pasiūlė Vengrų tautai, kuri buvo užblokuota, pristatyti maistą, jeigu ji nusikratys komunistinę vyriausybę. Hooveris tada pasakė, kad profesinės sąjungos yra priemonė, panaudotina prieš bolševizmą. Tar kity faktų paminėtini yra šie:

Hooveris tada pareiškė, kad rusai buvo laikomi vokiečių nelygyje po pasaulinio karo su tikslu

kad jie neprisiidėtų prie bolševikų. Britų atstovas Arthur James Balfour pareiškė, kad pabaltijo tautos buvo sąjungininkų suorganizuotos ir apginkluotos, kad galėtų priešintis bolševizmui. Visi sąjungininkai sutiko nereikalauti vokiečių karo nusikaltėlių išdavimo, kai Vokietijos vyriausybė pareiškė, jog ji negalėtų išsilaikyti nuturėdama būvą galėtų išsilaikyti ataroms. Priešingai karininkų korpusai tvirtino, kad šingu atveju, vokiečiai valdžią Vokietijos komunistai įimtų valdžią. John Foster Dujos, Respublikonas vyriausybės valdžios, ištartinis vyriausybės valdžios sekretorius James F. Byrnes patarė, 1919 m. prisidėjo prie Rusijos blokadės suplanavimo.

Azerbaidžano kariuomenė pasijus- ta į pasienį.

Tobrisas (UP). Azerbaidžanas pasiuntė apie 15.000 karių beveik visą savo armiją - į pasienį vyriausybės karpasagai nuo centro žingsnio būriuomenės puolimo. To žingsnio būrio intasi po to, kai gauta žinių, kad Teherano vyriausybė traukia kariuomenę prie Azerbaidžano sienės. Pagal pranešimus iš Tobriso, Azerbaidžano komunistai ypač stiprius dalinius rusiantą į pietus nuo Margheh ir Saqqiz zoną. Komunistų kabinėtojai užėmė savo kalbės pareiškė, kad jie ginsią savo laisvę iki paskutinio kraujo lašo.

Tik keli tūkstančiai reguliarių karių tepasilikė Tobrise. Dauguma jų dėvi rusiškas uniformas su Azerbaidžano ženklais - tokančia saule su raudona liupsna centre.

Kalnuose matyti kurdų, dėvinėjų ryškios spalvos turbanus ir juodas kelnes, ginkluotų karabinais ir pistoletais. Ginkluoti civiliai, vadinami Fidayle, vaikščioja pėsti arba joja raiti. Daugelis civilių ir uniformuotų karių yra prisisegę prie krūtinių kasrinius, kurie rodo, kad jie kovoję gruodžio mėn. revoliucijos metu.

Tobrisas yra tipinga sukilėlių sostinė. Beveik visi gyventojai ginkluoti ša tuvais. Minioje plinta kalbos, kad laisvę reikia nešti visai Iran šaliai.

Trumpas žinios

• - Teheranas. Padėtis Iran tobe- ra neaiški. Vis dar nėra aišku, ar sovietai galutinai jau pasitraukė iš Azerbaidžano.

- Naujorkas. Irano delegatas S. gumo Taryboje Trygve Lio pasiuntė telegramą, kurioje pareiškė, kad s vietų kišimasis į Irano vidaus rekalus dar nėra pasibaigęs.

- Roma. Lenkų armijos kariai ir jugoslaviai Italijoje, gegužės mėn. 1 d. progą, užpuolė vieną žydų s vyklą. Žolotas žydų šūviais buvo sužeista.

- Į didžiuosius Olandijos Amsterdamo ir Roterdamo uostus atvyko licijos ir kariuomenės daliniai, rior, darbininkams sustreikavus, pasirengę perimti laivų iškrovim darbus.

- Praga. Skersai Čekoslovakiją išilgai Dunojų vykdomi dideli kariuomenės perkilnojimai. Šis kar mės judėjimas truksiąs 10 dien. Naujas kariuomenės pergrupavimas baigsis gegužės 26 dieną, kada Čekoslovakijoje įvyks parlamento rin mai.

- Teheranas. Pranešama, kad ta Azerbaidžano ir Irano kariuomeni įvykosios kautynės.

- Londonas. Kasyklų darbinink labai didelo balsų dauguma atmet komunistų pareiškimą priimti į D be Partiją.

- Maskva. Maskvos radijo pranešimu, nuo ateinančio rudens Sovietų Sąjungoje būsiančios panaikin miltų, duonos ir makaronų normos.

- N. Delhi. Pranešama, kad Indi. Kongreso Partija pareiškusi nor bendradarbiauti paruošiant konst tucijos projektą. Ji išrinko ir tam tikrą Darbo Komitetą. Kaip l kysis musulmonų lyga, tuo tarpu n žinoma.

- Londonas. Attlee studijuoja pranešimus apie maisto padėtį. limesnių maisto normų sumažinimo Anglijoje nelaukiama. Morrisonas mano, kad maisto atgisią iki ateinančių metų pabaigos. Tačiau JAV pagalbos šaltiniai esą labai did li. Hooveris pasiūlė sudaryti ce trinę pasaulio maistinio istaigę, kuriai vadovautų asmuo, turįs pil nus įgaliojimus. "Times" rašo: J ir Anglija darysiančios visa bad šėklai nukreipti.

Margasis mūsų gyvenimas

S. m. gegužės mėn. 23 d., ketvir tadienį, 17 val. šaukiamas Muncheno mieste gyvenančių lietuvių susirinkimas Komiteto patalpose, Lamentstr. 21. Prašoma gausiai dalyvauti.